

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

„Partid revoluționar.”

Starea de *ex-lex*, în care se află țera deja în a doua lună, se pare că a trezit la idei mai sănătoase și pe unii din partidul independist, căruia i revine „meritul”, că prin obstruarea proiectelor militare a provocat această stare. Cel puțin acesta transpiră din un comunicat al semioficiușei vieneze „Pol. Correspondenz”, primit din Budapesta cu privire la combinațiunile de soluție, — cari deosebi în zilele acestea răsar ca ciupercile după ploie.

De sine înțeles, că fie care ziariu prezintă situația conform vederilor partidului în al cărui serviciu stă, respective în chipul cum respectivul partid ar voi să fie. În toiu diferitelor versiuni, necontrolabile de altcum, punct fix e *audiența ministrului Fejérváry la M. Sa*, spre a-i face raport asupra situației și spre a esopera guvernului în demnitate pentru eventualele demersuri întru eșirea din *ex-lex*. Ce a isprăvit ministrul Fejérváry la M. Sa și cu ce marșrută s'a reîntors de la Viena, afară de membrii guvernului nu știe nimeni altul. Stereotipul răspuns al său, dat la întrebările deputaților era următorul: *In zilele acestea veți ști tot.*

Chiar și din acest răspuns însă se poate deduce, că soluția nu va întârzia mult. Ear' asupra chipului, cum are să fie această soluție, părerile sunt divergente. Unii cred a ști, că ea va urma prin *abdicarea guvernului* și escrierea alegerilor nouă, cari vor avea să se facă în timpul dintră 29 August și 9 Septembrie, conduse — firește! — de alt guvern. O altă versiune e, că Fejérváry a conferat la Viena cu ministrul comun de războiu asupra *revisuirii proiectului despre contingentul de recruți*; despre aceste conferări a făcut apoi raport M. Sale, ear' rezultatul acestui raport va fi — *prorogarea dietei*.

Altă versiune e, că M. Sa la nici un cas nu permite retractarea proiectului, dar' voește cât mai curând a sanare a situației, fiind de părerea, că în schimbul unor anumite concesțiuni s'ar pute ajunge la compromis între guvern și partidul obstrucționist. Guvernul s'a și acomodat acestei dorințe, intrând deja în pertractări cu presidentul kossuthistilor. Privitor la versiunea această însă, comunicatul semioficiușei vieneze, despre care am făcut amintire mai sus, zice că însuși partidul obstrucționist o lansază, și e deci a fi considerată ca imbiare din partea lui, să sisteze obstrucția sub ore-cari condițiuni cari să-i salveze reputația. „In lupta obstrucționistă însă nu es stă basă de compromis — zice comunicatul — compromis nu va fi deci nici acum, nici mai târziu, nici cu privire la proiectele militare și cu atât mai puțin cu privire la alte chestiuni de la ordinea zilei. Dacă opoziția voește constituționalism și formă de regim parlamentară, trebuie să desarmeze, ear' dacă nu voește nici una nici alta, atunci trebuie să se împace cu faptul, că va fi considerată ca *partid revoluționar*, pentru învingerea căruia mijlocele constituționale nu sunt suficiente. E un joc fals acesta, când opoziția însăși face revoluție, ear' de la guvern

pretinde cel mai strict constituționalism. Jocul acesta poate să și-l continue până la un timp ore-care, dar' la urma urmelor va trebui totuși să-l abandoneze, pentru-că chestiunile urgente financiare și economice, cari taie adânc în viața țerii, nu pot fi subordonate pe veci politicele de partid a obstrucției.”

Că o soluție ore-care trebuie să urmeze cât de curând, dovedește și faptul, că diferitele partide țin deja sfaturi asupra atitudinii ce vor avea să observe față cu modalitatea soluției, ear' guvernul și unii membrii frunțași ai partidului liberal Mercuri după amiază au conferat mult cu *Apponyi* și cu matadorii partidului kossuthist, din care cauză consiliul de ministri, care de obicei are să se țină Mercuria, s'a amânat pe azi (Vineri). Sigur, pentru-că guvernul se potă avea pe azi eventual un punct fix în privința măsurilor ce ar voi să iee întru sanarea situației. Acesta însă cu greu se va pute face pe cale pacinică. Pentru-că kossuthistii — cum e informat „*Alkotmány*” — sunt hotărâți să facă obstrucție încă și mai cerbică, ear' guvernul — conform comunicatului de mai sus, încă nu cedază.

Va trebui deci să urmeze: ori *disolvarea* ori *prorogarea dietei*, — admițând că cercurile de sus nu voesc să jertfescă pe *Szell*.

Asasinarea părechei regale sârbești.

In urma unei telegrame din *Semlin*, dată ieri, încă ieri înainte de amiază se lăfise prin Sibiu vestea, — durere, confirmată, — că Alexandru și Draga, suveranii Sârbiei, au fost asasinați Mercuri noaptea spre Joi, cădând jertfă unui complot țesut din partea armatei sârbești. Din amănuntele acestei înșorătoare drame, și din împrejurările în cari ea a decurs, nu putem da în momentul scrierii acestor șire, de cât numai următoarele: Omorul s'a întâmplat noaptea între orele 11 și 2. Morte suveranilor sârbești a urmat din plumb; au fost deci împușcați. Afară de regele Alexandru și regina Draga au mai fost împușcați ministrul-president Cincar-Marcovici, apoi adiutantul general al regelui, Petrovici, și un fost ministru de războiu, Pavlovici.

Joi dimineața, după aflarea tristului eveniment, s'a constituit cu de la sine putere un guvern nou, sub presidenția lui Avacumovici, care a luat în mână conducerea țerii. A adresat o proclamațiune poporațiunii țerii, invitându-o să fie pe pace până la întrunirea scupcinei, convocată de urgență pe 15 Iunie n. la Belgrad, și a decretat de intrată în viață constituția din 6 April 1901. Poporațiunea capitalei Belgrad a primit știrea despre uciderea suveranilor sei cu o admirabilă liniște sufletească, s'ar pute zice că cu ore-care satisfacție. Se șvonește, că armata ar fi proclamat rege al Sârbiei pe Petru Caragiorgievici, punându-i jurământ de fidelitate.

Pe motivul, că Petru Caragiorgievici e ginerele principelui Nichita din Muntenegru, se crede că complotul l-ar fi pus acesta la cale.

De la Sinaia.

Sfințirea bisericii sfântei treimi.

— 27 Maiu v.

Eri, Luni, 26 Maiu vechiu, s'a făcut sfințirea bisericii din Sinaia, cu hramul *sfânta treime*, zidită din nou pe vechile temelii, și împodobită cu odore scumpe și alese.

Sfințirea acestui lăcaș dumnezeesc, așezat într-o poziție încântătoare, și de a cărui reclădire și înfrumșetare M. Sa Regele Carol s'a ocupat neconștient, s'a făcut cu observarea tuturor prescripțiilor sfintelor canoane, cu pompă și splendoră mare.

Lunga și obosită ceremonie a fost condusă de I. P. S. Sa Metropolitul-Primat al României, care era încunjurat de înaltul său cler.

La orele 10 au sosit la biserică, pentru a asista la ceremonia sfințirii, M.M. L.L. Regele și Regina, fiind întâmpinați la intrare de principele moștenitor de tron Ferdinand, de micii principii Carol și Elisabeta și de persoanele oficiale ale statului român.

Micul principe Carol, în poziție militară, a salutat cu mâna la chipiu, până ce Regele s'a apropiat de el și l'a sărutat.

De la noi au asistat la solemnitatea sfințirii, protopresbiterul Brașovului *Vas. Voinea*, preotul militar și asesor consistorial din Sibiu *Ioan Broju*, apoi 30 eleve din internatul școlii civile române din Sibiu, sub conducerea directorului *Dr. Vas. Bologa*, a profesorului *V. Păcală* și a profesorelor *Eugenia Iovescu* și *Mărioara Pop*.

Din regat toate persoanele mai marcante ale vieții publice, precum și ministrii străini, aflați în Sinaia.

După sosirea M.M. L.L. Regelui și Reginei s'a început ceremonia sfințirii.

MM. LL., împreună cu Curtea princiară și regală și clerul metropolitan au intrat în biserică mică, de unde, după facerea unui serviciu, au eșit într'un mic pavilion construit în fața bisericii celei nouă și apoi, ocolindu-se biserică de 3-ori, s'a cetit câte o rugăciune la fie care ocolire.

Atât suveranii cât și poporul au ascultat rugăciunile în genunchi.

După acesta procesiunea a intrat în biserică cea nouă, unde s'a început ceremonia târnosirii astfel:

În altar au luat loc M.M. L.L. Regele și Regina, prințul Ferdinand cu micii principii și clerul metropolitan, precum și domniile ministrii, eforii spitalelor civile și Curțile regale și princiare.

Apoi M.M. L.L. precum și principii au încins șorțuri de mătășă, și punându-se la dispoziția lor săpun și bureți, au procedat mai întâi la spălarea și apoi la ștergerea sf. mese (prestol), fie-care luând apă din niște vase artistice lucrate.

După aceea I. P. S. Sa Metropolitul-Primat a miruit într-o masă și a așezat la câte-și patru colțuri ale mesei pe cei patru evangeliști, fixați de masă cu ceră.

S'a acoperit apoi masa cu toate învelișurile ce le cere serviciul ortodox și s'au aranjat pe ea toate obiectele sacre ce servesc oficiului divin.

A urmat miruirea de către I. P. S. S. Metropolitul - Primat, a M.M. L.L. Regelui și Reginei și AA. LL. RR. Principele cu micii principii, atât a altariului cât și a timpiei biserice, cu niște bețe de trestie, purtând în vîrf bumbac înmălat în mir.

În sfîrșit a avut loc liturgia, cu care serviciul, început la ora 10 jum. s'a sfîrșit la orele 12.

În tot cursul serviciului divin a cântat corul mănăstirii, întărit cu mai multe voci din București.

După terminarea serviciului divin, M.M. L.L. Regele și Regina și Prințul Moștenitor au eșit în ușa principală a bisericii, de unde M. S. Regele a pronunțat un discurs.

Mai întâi M. S. a făcut istoricul mănăstirii Sinaia. A arătat că Sinaia, odinioară o localitate pustie, a devenit acum lăgănul dinastiei române.

A felicitat Eforia spitalelor civile pentru-că a adus la bun sfîrșit opera de restaurare a acestei istorice mănăstiri, care e un lăcaș așa de sacru pentru Dinastie.

Continuând, Suveranul rîgă ceriul, ca să binecuvinteze acest loc sacru, deore-ce această mănăstire, ca toate celelalte mănăstiri din țară, este un monument care reamintește timpurile de glorie ale țerei românești.

Discursul M. Sale e primit cu nesfîrșite urale de către publicul imens ce se afla de față.

Răspunde dl *Dr. Cantacuzino*, efor al spitalelor civile.

Dsa povestește legenda întemeierii mănăstirii Sinaia și mulțamește MM. LL., cari au binevoit să-și dea concursul pentru-ca restaurarea acestei mănăstiri să potă ajunge la bun sfîrșit.

Spune că Sinaia, ca reședință a Suveranilor, va merge din progres în progres și va deveni unul din centrele cele mai principale ale țerei. Termină făcând urări pentru familia regală și princiară. (Ambele vorbiri le vom publica în numărul proxim. *Red.*)

În cursul ceremoniei sfințirii, s'a semnat de către MM. LL., Regele și Regina, AA. LL. RR. Prințul Ferdinand și micii principii, precum și de dnii ministri și de celelalte persoane de față, următorul act de fundațiune:

„Acestă sfântă și dumnezeiască biserică, cu hramul Sf. Treimi, clădită de noi pe temeliiile bisericii din 1843, spre lauda lui Dumnezeu, Atotputernicului ocrotitor al Regelui României, s'a sfințit la 26 Maiu, anul mîntuirii 1903 și al domniei Regelui Carol al 38, de arhiepiscopul și Metropolitul Ungro-Vlahiei Primat al României Iosif Georgian, încunjurat de arhimandritul Nifon Starețu și de întregul Sobor al mănăstirii Sinaia, fondată în 1695 de spătarul Mihail Cantacuzino, față fiind M. Sa Regele Carol, Regina Elisabeta, Principele Moștenitor Ferdinand, principele Carol, principesa Elisabeta, ministrii, eforii spitalelor civile, Al. Ghica, Dr. Cantacuzino, Dr. Fotino, Al. Culoglu, directorul eforiei spitalelor civile, mulți înalți demnitari ai Statului și adunare mare de popor din jud. Prahova și din împrejurimi. Drept care s'a semnat acest act de fundațiune spre vecinică amintire.”

În urmă MM. LL. au primit defilarea batalionului 4 de vînători.

Un somptuos bufet apoi pentru 200 persoane, s'a servit, aranjat pe terasa mănăstirii.

Jos erau așezate mesele populare, la cari au luat loc mii de țărani.

M. Sa Regele a binevoit să viziteze pavilionul, unde erau așezate aceste mese.

Mai târziu s'a încins o mare horă în fața terasei.

MM. LL. și A. S. R. Prințul Ferdinand au binevoit să asiste la această petrecere.

Musica reg. I. de geniu a cântat în tot cursul acestor serbări populare.

La ora 2. d. a. MM. LL. Regele și Regina, însoțiți de nesfîrșitele urale ale asistenților, s'au reîntors la castel.

Iubirea de patrie și de nēm.

Cuvēnt de deschidere

rostit de comisariul consistorial *G. Hango*, presbiter, cu ocaziunea conferenței învățătoarești ținută în Fēnațe (cercul XIV) la 23 și 24 April 1903 st. v., cu învățătorii din protopresb. gr.-or. rom. Cetatea-de-pētră și Solnoc.

Preastimaților doi învățători! Când din încrederea Preaveneratului consistoriu arhiepiscopian din nou mă presint în mijlocul dvōstrē pentru conducerea conferenței învățătoarești, vē declar, că mă presint cu aceeași dragoste frățescă, cu care m'am prezentat și în anul trecut, deci vē adresez tuturor un călduros: „Bine ați venit!”

Și mă presint cu dragoste în mijlocul dvōstrē, pentru-că de-o parte dorul de muncă mă împinge să lucrez și eu după puțință pentru biserică, pentru nēm și pentru patrie — și afară de restrînsul cerc de activitate unde sunt pus după oficiul meu, ear' de altă parte, pentru-că mă simt preafecit aflādu mă barem pe câteva ore întrē coreligionarii și conaționalii mei, după-ce după împrejurări sunt silit a trăi mereu întrē străini.

Regret numai, că puterile 'mi sunt prea modeste, de cât se pot lucra cu același rezultat, cu care doresc să lucrez; dar' mă mângăiu cu liniștea conștiinței, că după puțință mi-am făcut datorința, și sper cu ajutorul lui Dzeu, să mi-o fac și în viitoriu; apoi mă mângăiu și cu faptul, că din darul lui Dzeu cel atotputernic avem atâția bărbați harnici, cu puteri neasemănat mai mari, și cu cari nici pe departe nu mă pot asemăna, cari încă își fac pe deplin datorința la locul lor.

Și când astfel de bărbați vom avē tot mai mulți, și cei cu puteri mai modeste încă vor fi sentinele pururea neadormite, la locul lor, — atunci cu ajutorul Celui de sus, nu avem să desperăm nici decum de sōrtea biserice, de sōrtea nēmului și de sōrtea patriei, chiar și porțile iadului de s'ar deturna asupra acestor clenodii — cele mai prețioase — ce le are ori-ce om pe acest pământ.

Dar' pentru-ca să putem ajunge la acēsta, lucrarea trebuie începută de jos, din fundament — din familie și școlă, și apoi continuată fără întrerupere în biserică și în viața de toate zilele.

Când ni-a succes a deștepta și întări în copil simțul de datorință și de disciplină față de biserică, față de nēm, față de patrie și față de legi, și când rostul preotului și învățătorului mereu va rēsona în biserică și afară de biserică, și faptele încă le vor fi în consonanță cu învățăturile ce le dau, — atunci scopul ni-l'am ajuns.

Despre mijlocele prin cari putem deștepta și întări în copil simțul de datorință și de disciplină față de biserică, față de nēm și față de patrie și legi, voesc să vē vorbesc puțin în acest modest cuvēnt de deschidere. Deci rog pe Părintele ceresc, să suplinēscă El prin duhul seu cel sfânt neputințele mele, ear' pe dvōstrē vē rog de puțină atențiune, ca cele ce le veți auzi să vi-se înrădăceze

adânc în sufletele și inimile dvōstrē, pentru-ca întorcēndu-vē la posturile dvōstrē, să le puteți planta adânc în inimile și sufletele tinerelor mlădițe ale biserice și nēmului și ale patriei și omenimei, pentru promovarea binelui comun și personal și pentru fericirea temporală și eternă a tuturor.

Domnilor! Iubirea de Dzeu și iubirea de-aprōpelui sunt cele dintău și mai mari porunci ce ni-le a lāsāt Domnul nostru Iisus Christos pe pământ, ca să le împlinim spre a putē fi fericiti. De la împlinirea acestor două porunci atāră totă fericirea nōstră și în ceriu și pe pământ. Iubirea de Dzeu, care se arată mai cu sēmă în alipirea cătră biserică și instituțiunile ei, trebuie să fie nemărginită, căci de la ea atāră fericirea nōstră cea vecinică; ear' iubirea de aprōpelui, fiindu-ne puterile mărginite, trebuie să o manifestăm de la apropiat la îndepărtat, adecă pornind de la persōna, familia și prietiniile nostri, de la cei de o credință și limbă cu noi; apoi de la cetățenii nostri, de altă credință și limbă, să o estindem în cercuri tot mai largi, până unde putem, asupra tuturor ōmenilor, căci toți suntem frați, fiind cu toții fii ai aceluiași Părinte ceresc, care ne-a făcut și ne susține pe toți.

Nu-mi permit puterile și timpul a vē vorbi despre iubirea de Dzeu și a de-aprōpelui în atâtea direcțiuni de-odată, și așa mă mărginesc a vē vorbi puțin numai despre mijlocele prin cari putem deștepta și întări în copii iubirea de patrie și nēm, ca o condițiune pentru promovarea binelui comun și personal, temporal și etern.

Iubirea de patrie și nēm, ca parte a iubirii de-aprōpelui, este poruncă dzească. Iubirea de patrie este necesară, căci patria ne dă mijlocele materiale pentru fericirea pământescă și în parte cea cerescă, ear' iubirea de nēm — înțeleg limba ce vorbim — este necesară, căci prin ea înțelegem cuvēntul lui Dzeu pentru dobândirea fericirii celei vecinice și în parte a celei pământesci trecătoare. Fericit este poporul, care cultivă iubirea de patrie și nēm, și o lasă moștenire neștirbită următorilor sei. Fericit este părintele, preotul și învățătorul, care a deșteptat și întărit acēsta iubire în inima copiilor și a poporului păstărit de ei! Și fericit este tot omul, care la cas de lipsă, punēnd la o parte ori-ce interes personal, și-a jertfit averea, și viața chiar pentru iubirea de patrie și nēm, mai bine murind cu onōre, de cât trăind cu rușine. — Și poporul nostru nu a fost lipsit nici-când de acēsta iubire, căci acum de 18 vēcūri, de la colonizarea sa aici, tot aici trăește luptându-se cu toate valorile protivnice, apărându și mai mult credința și limba strămoșescă — de cât esistența fizică.

Durere numai, că acēstă iubire de credință, de nēm și patrie, în timpul din urmă, sub influința ateismului, materialismului și a cosmopolitismului modern, pare că a scădūt, căci mulți conduși de interese materiale ori de ambițiuni personale deșerte, își părăsesc țera și emigrēză, ori se lapadă de credință și limba strămoșilor lor, ear' alții stau indiferenți, cu mâinile în sin, fără a-și împlini da-

torințele la locul lor, ori cel mult dacă se tânguesc, punēnd vina tot pe alții — fără însă să pună umērul la lucru pentru delăturarea pedecilor ce ne stau în cale la fericirea patriei și a nēmului.

Și unde putem afla medicină contra astorfel de porniri, pe cât de păgubitoare, tot atât și de rușinoase?

În școlă, primo loco, într'o educațiune adevērat crēștinēscă, și într'o educațiune adevērat patriotică, basată pe principiile morale ale crēștinismului nefalsificat, care ne arată fără smintēlă, în ce constă adevērata iubire de Dzeu și de aprōpele. Și acest crēștinism adevērat ne spune, că adevērata iubire de Dzeu și de-aprōpele constă în împlinirea conștiințioasă a tuturor datorințelor față de biserică, față de nēm și față de patrie, cum și față de tot omul din lume, și nefăcēnd nici o nedreptate nimēnui.

Astfel de iubire trebuie să stărnim în inima copiilor, și dacă o am stărnit, pentru-ca aceea să fie durabilă, și nu numai efluxul unei însuflețiri momentane trecătoare, ea trebuie să fie multilaterală, de timpurie, în armonie și naturală, adecă potrivită individualității copilului, deci fundamentală.

Mulți pōrtă pe buze numele patriei și nēmului, dar' nu toți aceia sunt patrioți adevērați, căci le lipsesc faptele și sentimentul, ori și dacă nu le lipsesc, ele sunt unilaterale, căci tind numai la binele unora cu păgubirea altora, deci sunt în contrast cu principiile morale ale crēștinismului. Numai aceea este adevērată iubire de patrie, care tinde la binele tuturor cetățenilor ei în comun și particular.

(Va urma).

Conferențele învățătoarești.

Cercul Reghin—M.-Oșorheiu.

— 31 April v.

(Fine.)

Din fericire, poporul nostru până astăzi încă nu s'a făcut părtaş la aceste vițiuni sociale, căci biserica nōstră ortodoxă, despre care cu drept cuvēnt se zice că a fost factorul cel mai însemnat, care ne-a susținut individualitatea și limba națională, ne-a ferit de aceste rele și de ideile destrăbălate ale ōmenilor fără Dzeu.

Ceea-ce se observă și la noi, este ōre-care indiferentism față de biserică. Poporul a pierdut mult din evlavie ce o avea odinioară. Acēsta încă este un început rău. Dar' vēdēnd și încercările continue ce se fac din partea socialistilor spre a-l invenina cu învățăturile lor eronate și a-l trage în cursele lor, precum și materialismul timpului, de care este molișită acum întreaga lume, trebuie să ne cugetăm și noi serios și să ne punem toate puterile spre a nimici răul până e încă în germene, — principis obsta sero medicina paratur — vorba înțeleptă a strămoșilor.

Și cui incumbă prima datorință a apărării nēmului împotriva acestui rău? Eu vēd pe fețele dvōstrē, dlor învățători, răspunsul la acēsta întrebare. Învățătorii nostri în prima

linie sunt chiămați a ferī poporul de asemenea porniri prin deșteptarea în tinerime a interesului pentru muncă spirituală, care se o ducă la cunoșterea adevērului, a binelui și a frumosului, și preste tot prin cultivarea simțului pentru idealuri. În mână dascălilor este pus deci mijlocul cel mai eficace a deștepta în sufletul fraged al tinerimei un simț puternic religios-moral, care să fie mai târziu busola conducătoare în viața practică.

Deșteptat odată simțul religios moral în inima fragedă a elevilor, insistați cu totă puterea cuvēntului și prin exemple vii a l'întări tot mai mult, și conduceți apoi treptat pe elevi cu ajutorul religiunii la acel grad de dezvoltare religioasă-morală, care se numește caracter moral. Admonițiunea înțeleptului Solomon: „învățā pe prunc calea în care trebuie să umble, și când va îmbētrāni nu se va abate de la ea”, să ne fie totdeauna înaintea ochilor.

Exploatați toate mijlocele de cultură, introducēnd pe elevi cu pricepere și în mod metodic în toate științele, căci „știința e putere” și „poporul cel neînvățat va perī”, zice sânta scriptură.

Tōte obiectele de învățământ tractādu-le cu pricepere să ne servēscă totodată ca ajutōre pentru întărirea și sprijinirea învățăturilor religioase. Căci precum știți bine, școlă nu e numai pentru a da elevilor diferite cunoștințe, ci școlă este chiămată cu deosebire a desvolta simțământul religios și a forma după puțință în fie-care elev caracterul moral. Numai atunci va da școlă ecuivalentul cuvenit pentru jertfele cele mari aduse de popor pe altarul ei.

Numai atunci își va căștiga ori-care învățătoriu vrednicia la recunoștința poporului, când îmbogățind mintea elevilor sei cu tot felul de cunoștințe folositoare, va nobilita inima elevilor formând, dezvoltând și întărind în ea caracterul religios-moral. Și ca învățători destoinici continuând conștiințios în acēsta direcțiune, puteți fi siguri că ați satisfăcut cu demnitate chiāmării vōstre în sinul poporului nostru.

Numai prin o astfel de educațiune vom putē apăra poporul nostru de influințele curentelor stricaciōse de astăzi și 'l vom putē ridica acolo, ca voința lui totdeauna să fie supusă rațiunei.

Spre a putē îndeplini cu succes lucrarea acēsta atât de mărețā, trebuie, dlor învățători, înșivē să vē cultivați în continuu prin cē-tirea scrierilor nouē pedagogice, căci numai așa veți putē să vē îndepliniți cu conștiințioșitate chiāmarea.

Sperānd că și conferențele actuale vor contribui spre luminarea reciprocă prin o emulațiune nobilă și implorānd darul lui Dzeu asupra lucrărilor ce ne preocupă, declar conferența învățătoarească din cercul XV al Reghinului și M.-Oșorheiu pentru anul 1903 deschisă.

În numele învățătorilor salută pe dnul comisariu învățătorul-paroch *M. Nascu*, ear' în numele inspectorului regesc de școle, învățătorul George Maior, salută conferența.

dintre copiii țerei mele, înrē ziduri prin cari suffa vîntul, cari erau văruiți și aveau dușumele simple, scaune de lemn și o masă albă de brad. Oh! și a fost atât de frumos!

N'am voit nici-odată să calc castelul, cât timp se clădea și în primii ani n'am făcut măcar încercarea de a aședa un scaun altfel de cum îl aședase tapiterul. Era ca și când ași fi fost vecinic ōspe. Abia în ultimii ani camerele mele au căpētat un caracter personal! Era ca și când ași fi așteptat mereu pe aceia cari trebuiau să umple camerile! Și acum le-am umplut în sifrīt cu cărți, cei mai buni amici ai femeilor solitare!

Și pe bietul meu Peleş l'au prins și l'au silit să facă servicii! Trebuie să facă muncă silnică și să alerge prin țevi, el care era atât de sēlbatic și de liber! Imi vine să 'l plāng! În genere omul e dușmanul naturei, acēsta se pōte spune și fără a avē în vedere vivisecțiunea și maltratarea animalelor celor mai răbdătoare! În loc de a se culca liniștit spre a murī făcēndu i-a sunat, el chinuēște mii de biete animale, pentru a-și adōaga câteva zile! Mai am multă materie pentru convorbiri de masă. Castelul e deschis ca o biserică și Peleşul șoptește vecinica sa rugăciune.

Convorbiri de

De *Carmen Sylva*.

(Fine.)

Și acum pot lovī sdrobotor în tot ce am scris până aci, povestind cum am locuit treisprezece ani în mănăstirea Sinaia, cum înainte n'am avut nici măcar o cameră de mănecare, ci mănecam în gang, până când călugării ni-au cedat refectoriul lor. Nici salon n'aveam, ci dormitoriul nostru era despărțit printr'o perdea albă, așa că în jumătatea din față putea sta un pianino, lângă care am serbat multe ore înălțătoare fără sală de musică, fără pian, „fără quartet”. Și totuși ne bucuram de splendidul cāntec al unor voci bine exercitate și de perfectă musică instrumentală, sau cāntam toți în cor și făceam adevērată musică de casă. Masa nōstră de mănecare stătea, după cum am spus, în gang, și trebuia să deschidem ușa în afară spre a avē lumină, deōre-ce nu era ferestă și când era frig trebuia să aprindem lumină, căci altfel ședeam în întunec. Aveam scaune de lemn, o masă de brad, pāreți vāruiți și tōtă sēra trebuia

să rēmānem astfel, fiind-că n'aveam altă încăpere în care am fi putut intra. Douē luminări într'un felinar luminau din pārete, și în aceste condițiuni agravante convorbirile de la masă erau de așa natură, în cât adesea mă gāndesc încāntatā la acea vreme și deplāng și regret luxul castelului.

Pāreții se lārgeau, fantasia vedea cele mai splendide obiecte de artă, eram tineri și entusiasmați pentru ideia nōstră, pentru viața nōstră plină de sacrificii și nici o incomoditate nu ni-se pārea prea mare.

Dacă cineva ar vedē spațiul în care am conceput „Vrājitoarea și Iehova”, nu ar crede că acēsta e cu puțință. Era o așa zisă cameră de toaletă, fără lumină și fără aer, în care ghetele prindeau mucegaiu, dacă rēmāneau pe jos, cu o singură luminare în ea, trei pași lungă și unul lată. Aci mă plimbam în sus și în jos, și clādeam poesi și nici nu știam că încăperea era îngustă și celula mănăstirei apăsătoare și că lângă pāretele meu sforāia un călugăr; știam numai că idei frumoșe treceau furtunoșe prin creeri și că întrēga pădure de afară mă aștepta pe mine și Peleşul imi șoptea, plin de nenumērate poezii și că trebuia să scriu dacă nu voiam să mă sufoc.

Câte-odată călāream în munți și aveam creion și hārtie pe genunchi, lāsam calul să mă ducă și scriam mereu fără a ținē sēmă de drum.

Treisprezece ani am locuit în mănăstire și n'au fost cei mai puțin interesanți ai vieții mele. Acum au înfrumșet și biserica atât de mult, în cât n'o mai recunoști. Găsesc că 'i pēcat, ar fi trebuit lāsată așa cum am locuit-o pe când copilul meu alerga dealungul tuturor prāpăștiilor, ca și când ar fi avut aripi. Intreg marele și frumosul castel nu pōte fi ceea ce a fost sāraca și modesta mănăstire în care am fost atât de bogată!

Murind încă mai cerea apă de Peleş, apă prōspētă, rece de Peleş! Ce mirare că n'am mai putut pleca de lângă Peleş!

Ce ar fi devenit convorbirile nōstre, dacă copiii ar fi ocupat masa! Iti închipui câte odată o asemenea fericire ce pare atât de irealisabilă și apoi totuși țī-se răpește! Și ceilalți ōmeni nu și închipue eterna lipsă acolo unde vēd bogăție, și nu pricep că mi-e dor de albele celuli ale mănăstirei și de micile piciorușe cari imi făceau din ele Paradisul!

Asemenea lucruri poți cel mult să le spui, nu însă să le scrii. Cunoșc acēsta fiind-că am locuit ca cei mai sāraci și modesti

NOUTĂȚI

După ce s'a constituit conferința alegându-și notari și verificatori și s'a stabilit programul lucrărilor conferinței, s'a pus la ordinea zilei tema dată de Preaaveneratul Consistoriu „*Impărțirea obiectelor de învățământ pe orele zilelor din săptămână pentru o școală cu 2 și 3 învățători*”, lucrată de învățătorul Zacarie Frandescu.

În ședința de după amiază, care a ținut aproape cinci ore, s'a desbătut tema dată de Preaaveneratul Consistoriu „Cari sunt cauzele că după atâția ani de obligativitate a școlii și după atâția ani de obligativitate a frecvenței, se află într-o credincioasă bisericească noastră încă un procent atât de mare de analfabeți, și că chiar dintr-o cei-ce au frecventat școala sunt muți cari în viața practică neglijă cu totul scrisul și cetitul, sau se ferește arăta că știu serie și ceti; și cari sunt mijloacele cele mai potrivite pentru a delătura această stare de lucruri păgubitoare?”

Învățătorul A. Trif a cetit tractatul asupra acestei teme. Asemenea și învățătorul I. Borșan și D. Sava și au cetit lucrările lor. Operatul învățătorului A. Trif, completat conform espunerilor dlui comisariu, conferența l' primește și l' consideră de al ei.

În această ședință a fost predată și lecțiunea practică din religie „*Nașterea lui Moisi*”, de învățătorul E. Șulariu.

În ședința III învățătorul C. Brătianu a ținut o lecțiune practică din mineralogie „*Despre sare*”, ear' învățătorul Parteniu Duca prelegere din limba magiară: „*aplicarea sufixelor nak și nek*”. Din comput a ținut o lecțiune de model învățătorul T. Bogdan din Lueriu.

Discuțiunile asupra acestor teme au fost foarte instructive și la înălțimea cuvenită, fiind conduse în mod demn de zelul paroh, comisariu consistorial, care în cauzele școlare totdeauna a dovedit frumos interes, înzestrat fiind și de altcum cu frumoase cunoștințe pedagogice, atât teoretice cât și practice.

În ședința a IV s'a pus la ordinea zilei raportul despre starea învățământului în școlile din aceste protopresbiterate. În urma acestora s'a decis, ca la examenele anuale la fie-care școală să participe câte 2 sau 3 învățători învecinați. După ținerea examenului acești învățători prezenți făcându-și critica asupra modului de propunere a învățătorului din deosebitele obiecte de învățământ, se se constituie în conferință sub conducerea președintelui examenului (a protopresbiterului), ear' procesul verbal se l' înainteze comisiei permanente, care pe baza acestora își va face apoi raportul către conferința anuală.

S'au stabilit teme pentru conferința anului viitoriu. Tot în această ședință s'a decis, ca conferințele învățătorilor din acest cerc să fie *ambulante*. Privitoriu la locul unde se se țină conferința în anul viitoriu, învățătorii își exprimă dorința, ca aceea să se întrunească pe teritoriul protopresbiteratului M.-Oșorheiu, unde până acum nu s'a ținut nici o conferință. Se alege comuna *Gernesig*.

După acestea comisariul consistorial ține o vorbire pătundătoare, în care pune la inima învățătorilor și l' îndemnă, ca după-ce se vor întorce la posturile lor de sentințele neadormite ale nemiului, să pună în practică cunoștințele câștigate și cu această ocaziune, năsuind tot la mai mare perfecționare în arta de a instrui și a educa tinerimea noastră, viitoriul nemiului nostru.

Tot prin astfel de cuvinte calde mulțămeste și bătrânul învățător M. Radu dlui comisariu pentru înțeleptă conducere a conferinței. Astfel într-o aclamări de se trăescă, dl comisariu V. Duma declară conferința învățătorilor din cercul XV încheiată.

Nu pot trece cu vederea, se nu mai amintesc și aceea, că dl paroh Ioan Duma a luat parte activă la toate desbaterile conferinței și la toate ședințele. Un astfel de preot merită numele de director școlar. Durere însă că astfel de directori școlari puțini avem în tratele noastre. Sper că de altădată vor participa mai mulți directori școlari la conferințele învățătorilor, fiind lucru necesar acesta și pentru domni directori, ca pentru unii cari conduc destinele școlilor din parohii.

Coresp.

Programul de vară al M. Sale. Marti M. Sa împăratul și rege al nostru a plecat la Linz, pentru a asista la festivitățile aranjate de reînvierea de tir regnicolară, de unde în aceeași zi s'a reîntors la Viena. În 22 Iunie va asista în Burg la ceremonialul punerii baretelor de cardinal pe capul noilor cardinali: *Talliani*, nuntiu papal în Viena, și *Katschthaler*, arhiepiscop-primat. În 23 Iunie merge la Bruck, să asiste la revista militară a corpului II. de armată. Apoi va merge la *Ischl* în vilegiatură pe timp de două luni. În cale spre *Ischl* se va opri la *Braunau*, spre a cerceta orașul din prilejul jubileului de 700 ani ei existenței lui. Pe la sfârșitul lunii August se va reîntorce la Viena, de unde la începutul lunii Septembrie va pleca la manevrele din jurul Lipovei.

Castelul „Pelișor”. Lângă castelul *Peles* din Sinaia s'a mai clădit un nou castel, care s'ambată, înainte de Rusali a fost sfârșit, în sămăntă întreaga casă domnitoare române. Castelul a primit numele „*Pelișor*”, și despre menirea ce o are vorbește următorul *act comemorativ*, subscris cu ocaziunea sfințirii: „Noi, Carol I, Rege al României, clădit-am această casă alături de falnicul castel *Peles*, pentru iubii nostri nepoți, sfinții de biserica, spre a atrage binecuvântarea cerului. Noi, Ferdinand, Principe al României, cu Maria, Prințesa, primit-am această nouă clădire cu inima recunoscătoare și plină de dragoste. Într-o zi cu ai noștri copii *Carol*, *Elisabeta* și *Maria*, în anul mântuirii 1903, ear' al domniei regelui Carol I al 38-lea, în ziua de 24 Maiu. Datu-i-am nume *Pelișor*”.

Asociațiunea la Baia mare. Comitetul despărțământului Sătmăro-Ugocia al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” a adresat un călduros apel inteligenței și poporului din acele părți, pentru participare la adunarea generală, ce se va ține anul acesta în Baia-mare, la 9 și 10 August. Trimițându-vă și nouă, îl vom publica în numărul ce vine.

La examenul de maturitate de la gimnaziul gr. cat. din Blaj, la care comisariu guvernial a fost directorul districteal Kuncz Elek din C-uj, au fost admisi 42 abiturienți. Dintr-aceștia au făcut examenul: cu *eminență* 3, cu *bine* 10, cu *suficient* 22, la *repetiția examenului* după 6 luni au fost relegați 6, ear' după un an 1.

Dșora Clotilda Oltean, una dintr-acele mai bune cântărețe ale noastre, care cu frumoasă i voce de sopran a delectat nu odată publicul iubitor u de muzică, asistent la concertele și seratele aranjate de societatea academică „*Petru Maior*” din Budapesta și la alte concerte din provincie, — zilele trecute a făcut cu eminent succes examenul ultim la academia de muzică din Budapesta.

Recoltă slabă. Conform prognosticului făcut în ministerul de agricultură pe baza raportelor date de prin diferitele părți ale țării asupra stării sămănturilor, recolta din toamna anului curent va fi cu 20% mai slabă de cât cea din anul trecut (cu zece milioane de măști metrice mai puțin de cât în anul trecut). Acesta din cauza pagubelor cauzate de brumă, ploaie, grindină și furtuni, deosebi furtunile și grindina, ear' aproape de toate ținuturile au băntuit în mare grad.

Șapte vieți -- victime incendiului. În satul *Boz* (comitatul Sopron) s'a escat Vineri un incendiu, care iutăr de vânt mare a mistuit în scurt timp toate clădirile. Din 100 case câte erau în sat, au ars scrum 92 împreună cu tot ce era în jurul lor. Biserica încă a ars până în temelii. Pe lângă paguba enormă, g-ozavul incendiu a secerat și șapte vieți omenești: o femeie bătrână și 6 copii și-au aflat mărtea în flăcări.

† George Popovici. Cu datul de 25 Maiu st. v. ni-se serie din *Poiana-Sărată*, că în 21 Maiu (ziua sfinților Constantin și Elena) s'a făcut acolo înmormântarea fruntașului George Popovici, fost 24 ani primariu al comunei, mulți ani episcopul bisericii gr. or. din Poiana-Sărată și cantor, reșosat în etate de 49 ani. În întreaga viață sa reșosatul a lucrat pentru înaintarea comunei politice și a celei bisericești, conservând celei dintâi caracterul românesc, ear' în favorul celei de a doua lucrând totdeauna cu zel și abnegațiune. Lui i-se vine în mare parte meritul pentru edificarea școlii celei nouă, pentru repararea bisericii, înființarea a două posturi de învățători, etc. În mormântarea i-s'a făcut prin administratorul protopresbiterat al tractului Treiscaune, C. Dimian, asistat de parohul locului, I. Oltean, și de părintele Nicolae Ponta din Hârja (România).

Reformarea instrucției economice.

Deputatul *Holló* (independent) a însemnat în cartea de propuneri a dietei o propunere prin care cere, ca guvernul să facă dispozițiunile de lipsă pentru reformarea instrucției ce se dă tineretului în școlile de repetiție economică. Motivarea propunerii o va face în una din ședințele din săptămâna viitoare

Contra titlaturilor. Conventul ev. reformat, întrunit săptămână trecută în Budapesta, a hotărât, că în procesele verbale ale ședințelor lui se nu se mai pună, înaintea persoanelor, titlaturile bombastice ca „*Esce lența Sa*”, „*Ilustritatea Sa*”, etc., ci simplu numai numele și ofiul respectivei persoane.

Loviți de fulger. Vineri după amiază asupra hotarului de la Rutka se descărcase o furtună uriașă, dinaintea căreia doi lucrători de pădure s'au adăpostit sub un brad. Nici nu s'au așezat însă bine sub brad, și un puternic trăsnet a lovit în copac și în ei. Unul (*Pizsik Gustav*) a fost ucis îndată, ear' celalalt (*Czech János*) a fost rănit grav.

Știri mărunte. Rector al universității din Budapesta pentru anul școlar 1903—1904 a fost ales Luni profesorul de facultatea filosofică *Dr. Heinrich Gustav*. — În apropiere de insula Maire, în Marea-Mediterană la țărmului Franței, vaporul „*Insulaire*” s'a ciocnit cu vaporul „*Libau*”. Cesta din urmă s'a cufundat. Dintr-148 călători au perit în valuri cam o sută de inși. Personalul vaporului a scăpat. — Gara din Rybinsk (Rusia) a ars total. Focul s'a iscat din esplodarea unei lampe de creozin. — Generalul campestru *Filippovici*, fostul comandant suprem al trupelor cari au operat la ocuparea Bosniei și Hertegovinei, a reșosat Duminecă noaptea în Viena, în etate de 83 ani. De la 1881 era pensionist generalul. — În *Alba regală* (*Székesfehérvár*) șar-lachul a greșit în așa mare grad, că autoritățile au trebuit să dispună închiderea tuturor școlilor (la cari nici nu se vor ține examene în anul acesta) și, într-o altă dispozițiune, se interzice ducerea de articole de iraiu de la o casă la alta; se interzice și cășitul și umblarea prin oraș a flășnetarilor, etc. — A doua zi de Rusali s'a simțit în *Brașov*, pe la ora 4 și 5 minute, un cutremur de pământ, care a durat 8 secunde, constând din patru undulațiuni în direcție sud-nordică.

Avis. Subsemnatul aduc la cunoștința on. public, că în *pieța din Seliște* am deschis o grădină cu un pavilion modern aranjat, în care se pot căpeta vinuri veritabile de pe Târnave, vechi și nouă, bere cu paharul și cu sticla, totdeauna proaspătă. Tot aci am o bucatărie germană și română și primesc abonamente lunare. Prețuri moderate și serviciu prompt. Rog on. public pentru spriginul seu binevoitor. Cu stimă, *Ilie Popa*, proprietariu.

[70] 3—3

Cărți și reviste.

„Carte de învățatură”. Sub titlul „*Carte de învățatură pentru școlile de repetiție, economice, ultimii ani ai școlii populare, cum și pentru alte institutii*”, zilele trecute a apărut în editura librăriei Ciurcu (Brașov) o carte, care alături cu „*Ionel*” de V. Borgovan pōte să ocupe loc de frunte în șirul scrierilor menite pentru luminarea și moralizarea poporului. Autor al cărții e învățătorul Iuliu *Vuia*, director al școlii populare gr. or. din Comăușul-mare (în Banat), care pe 400 pagini 8° mare dă cărturariului sătean, special însă adulților, pentru cari în primul rând e menită cartea, povești și instrucțiuni folositoare cu privire la geografie, istorie, igienă, economie (cu toate ramurile ei) constituția patriei, fizică, stilistică, „ingrijirea copilului sugător” (cunoștințe pentru copile), florărit, etc., fiind toate acestea precedate de câteva piese de cetire sub titlurile: „*Iubirea de patrie*”, „*Sărbătorile băbești*”, „*Cinstiți pe cei bătrâni*”, „*Reșbunarea e a lui Dumnezeu*”, „*Să nu uciți*”, „*Să iertăm*”, „*Rugați-vă neîncetat*”, etc., apoi despre *Șaguna* (cu portret), G. Șincai, Coriolan și Veturia, Cornelia mama Grachiilor, G. Obradovici, etc., pe lângă regii și bărbați de frunte ai istoriei. În firul pieselor de domeniul istoriei cartea dă portretul multor domnitori, ear' în firul celor de domeniul economiei dă numărătoare ilustrațiuni.

Cartea costă 1 cor. 50 fileri, și se pōte procura de la librăria Ciurcu (Brașov), cum și de la celelalte librării românești.

Din public. *)

Mulțămită publică.

Cu ocaziunea maialului ținut în comuna *Hertegani* au contribuit următorii la crearea unui fond școlar:

Iuonut Moga 50 fil. Nicolau Hogman al Tini 50 fil. Ioan Rad vod 30 fil. Tripon Tripon 30 fil. Petru Boticiu 50 fil. Nicolae Mateiu al popii 30 fil. Petru Nicola I. Angel 30 fil. Lazăr Popa 30 fil. Ioan Rad 30 fil. George Rad 30 fil. Ioan Moise Logosșan 30 fil. Nicolae Moga I. Angel 30 fil. Maria Vraciu I. Nicolae 30 fil. Ioan Toma buta 50 fil. Nicolae Rad 50 fil. Petru Demian 30 fil. Nicolae Sirb epitr. 50 fil. Petru Bogdan morariu 80 fil. Petru Rad I. Nicolae 30 fil. Nicolae Moga I. Ionuț 30 fil. Nicolae Curetean I. George 50 fil. Amos Bogdan I. Iuon 50 fil. Maria Toma 30 fil. Petru Moga I. Nicolae 30 fil. Sofia Demian 30 fil. Marina Cristea 30 fil. Sofia Popa 20 fil. Avram Popa 20 fil. Avram Boticiu 50 fil. Ursica Rad 50 fileri. Avram Curetean 30 fil. Nicolae Moga I. Lazăr 30 fil. Dumitru Sav 50 fil. Dumitru Neag 30 fil. Nicolae Vraciu 50 fil. Petru Rad vod 30 fil. Avram Rad vod 40 fil. Nicolae Popoviciu 30 fil. Ioan Rad I. George I. Crăciun 20 fil. Ioan Rad I. Bustea 20 fil. Petru Moga I. Ioan 50 fil. Cultia Moga I cor. Dionisie Mateș, preot în Cănelul-de-sus I cor. Nicolae Mateș, preot în Hertegani 50 fil. George Botici 50 fil. Avram Suciu 50 fil. Toder Tripon al Culii 30 fil. Ioan Tomescu, invet. Seliște 60 fil. Iosif Rad, croitoriu, Boita 30 fil. Aron Sav 30 fil. Lazăr Boticiu 20 fil. Nicolae Faur ciobac 30 fil. Nicolae Demian al Sofiei 50 fil. Nicolae Haneș 60 fil. Nicolae Bogdan I. George 20 fil. Ioan Suciu 30 fil. Avram Demian 50 fil. Tovie Rad, invet., Nevoș 60 fil. Ioan Demian al Sofiei 30 fil. George Rad I. Petruțiu 50 fil. Pompiliu Costea, inv. Băița 30 fil. Silviu Glava, inv. Crăciunești 40 fil. Adam Neag, Cănel 30 fil. Măriuța Nica 50 fil. Petru Rad I. Candin 50 fileri. George Piperiu 50 fil. Avram Popa 40 fil. Avram Moga I. Coaciu 28 fil. Iosif Bucureștean, negustoriu, Băița 60 fil. N. N., Băița 60 fil. Navradi Antal 40 fil. Nica Cula 2 cor. Petruțiu Neag I cor. Simion Căndea, cărcimariu în Cănel 60 fil. Nicolae Bogdan I. Nicolae 30 fil. Petru Damian I. Adam 20 fil. Petru Nita al Monului 20 fil. Nicolae Păcurariu, proprietariu Seliște 60 fil. Corvin T. Pop Orminda 40 fil.

Pe această cale ne exprimăm sincerile noastre mulțămiri acestor binevoitori și spriginitori. Epitropul bisericesc.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primește răspunderea.

Posta ultimă.

Măcelul din Belgrad.

Complotul care a avut de urmare gróznica măcelărire a familiei regale din Sârbia a fost înscenat de colonelul *Nicolici*, pe care încă regele Milan îl degradase, trimițându-l la temniță pe opt ani. Esecutarea planului au făcut-o oficerii și soldații din regimentul 18 de infanterie.

Complotistii, pentru a pute intra în conac, au purtat întâiu luptă cu garda de la palat. Intrând apoi la regele, au cerut ca acesta să subscrie declarația de abdicere și să plece din țară. Regele a scos revolverul și a trântit la pământ pe cel ce l' făcuse propunerea. Era propriul seu adjutant general *Lazarevici*. Presimțind apoi catastrofa, Regele s'a furișat cu regina pe o ușă laterală, pentru a se ascunde, dar' au fost urmăriți și măcelăriți în sensul strict al cuvântului.

Au mai fost măcelăriți: Nicodim Lunievița, fratele reginei, sora ei Elena, și încă câteva persoane de la palat. *Petru Caragiorgevici* și-a făcut Joi la orele 9 intrarea în palatul regal din Belgrad.

Regele *Caragiorgevici* încă a adresat proclamațiune poporațiunii din Sârbia, în care dă amnestie tuturor acelor cari au fost cândva inimicii familiei sale. Declară de inaugurată constituția din 1888, dă perfectă libertate de presă și vot secret la alegeri, așa ca suveranitatea poporului să se pōtă manifesta în plină libertate.

[87] 1—3

Concurs

La postul de **învățătoriu** în comuna bisericăscă gr. or. **Băița**, protopresbiteratul Zarand, se escrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. 500 corone din repartitiune pe creștinșii bisericești.
2. 100 corone din cassa bisericești.
3. 64 corone pentru lemne din cassa comunală.
4. 1 coronă de la fie-care înmormântare unde va fi poftit.
5. 20—30 corone de la umblarea cu sfânta cruce la botezul Domnului.
6. 10 corone pentru participarea la conferențele învățătoresști.
7. Cuartir liber în localul școlii și grădina școlii.

Competenții la acest post, vor avea să se prezenteze înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Alesul va fi obligat a instrui băieții în cântările liturgice și a cânta cu ei la sfânta liturgie, a ține școlă de repetiție cu băieții de la 12—15 ani în orele ce se vor stăviri de comitetul parochial, și a conduce corul bisericesc de adulți deja înființat. Competenții au a-și subțerne petițiunile instruite conform normelor din vigore preanoratalui oficiu protopresbiterat gr. or. al Zarandului în termenul deschis.

Din ședința comitetului parochial ținută la 4 Mai a. c.

Băița, la 8 Mai 1903.

George Drăgan **Lazar Perian**
presidentul comitetului. not. com.

Pentru protopresbiterul Vasile Damian:
George Părau.

[86] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea a trei posturi de **învățători** devenite vacante la școlă noastră gr. or. din **Sadu** se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

1. De la cei ce doresc a reflecta la vre-unul din acestea posturi se recere să aibă 4 clase medii.

2. Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

I. Pentru fie-care, salariu anual de 600 cor., din aloziul comunal, ce se va solvi în rate lunare anticipative.

II. Cuartir natural în edificiul școlii și lemnele necesare.

Dimitrie Bunea
paroch și president.

Nr. 639.

Văcut și aflat în ordine.

Sibiu, 23 Mai 1903.

Ioan Papiu
protopresb.

Nr. 323 1903.

[75] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Andrașfalău-român** (Săcel), protopresbiteratul Sighișoara, pe baza Venerabilului ordin consistorial din 29 Mai a. c. nr. 4554 bis. 1903, se escrie din nou concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat. Concurenții vor avea să-și așternă petițiunile în termenul deschis instruite conform legilor în vigore, subsemnatului oficiu protopresbiterat, având a se prezenta înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă sau sâmbătă pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sighișoara, 6 Mai 1903.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tracului Sighișoara în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopresb.

Se primește un

candidat de avocat

pentru cancelaria advocațională a dlui **Dr. Mátyás Lázár**, Sibiu, strada urezului nr. 22.

[85] 3—3

Nr. 25/903

[81] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de **paroch** în parochia vacantă **Rotbav**, protopresbiteratul Brașovului, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor de la stat, despre cari venite concurenții își pot lua informațiuni de la comitetul parochial sau de la oficiul protopresbiterat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor instruite conform normelor în vigore oficiului protopresbiterat în termenul indicat.

Concurenții se se prezenteze în vre-o Duminecă sau sâmbătă în sfânta biserică spre a cânta respective a celebra.

Rotbav, din ședința comitetului parochial, ținută la 4 Mai 1903.

George Radu
president.

George Fulca
notariu.

Nr. 443/903

Cu consensul subscrisului.

Brașov, în 17 Mai 1903.

Vasile Voina
prot.

[73] 3—3

Concurs din oficiu.

În urma ordinului Preavenerabilului Consistoriu archidieceșan, dto 27 Martiu a. c. nr. 3407 Școl., se escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna **Teretel** cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

Salariu anual de 600 cor. din repartitiune, cuartir în edificiul școlii și 1 stângin de lemne. Petenții au a-și așterne în termenul deschis petițiunile lor instruite conform normelor în vigore subsemnatului oficiu protopresb. Brad, la 5 Mai 1903.

Oficiul protopresb. gr. or. al Zarandului.

Vasile Damian
protopresbiter.

Nr. 288 bis.

[79] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a **Masca** din protopresbiteratul Solnocului, pe baza Venerabilului ordin consistorial din 18 Martie 1903 nr. 2907 bis., se escrie de nou concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Tel. Rom.“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții vor avea să-și așternă petițiunile în termenul deschis, instruite conform legilor în vigore subsemnatului oficiu protopresbiterat, având a se prezenta înaintea alegătorilor în vre-o Duminecă sau sâmbătă pentru a cânta resp. a celebra și cuvânta.

Cupșeni, în 11 Mai 1903.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Solnocului în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

S. Cupșa
protopresbiter.

Nr. 263/1903

[82] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **paroch** clasa primă, în a doua parohie vacantă a **Brețului**, tractul Treiscaunelor, pe baza concludului comitetului parochial din 11 Mai 1903, se escrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Tel. Rom.“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru completarea venitelor preoțești de la stat, despre cari venite concurenții își pot lua informațiuni de la subscrisul oficiu protopresbiterat.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne cererile lor, instruite conform normelor în vigore, subscrisului oficiu protopresbiterat în termenul fixat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserică, pentru a cânta, respective a servi și predica.

Brețu (Bereczk), 11 Mai 1903.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiterat gr.-or. al tracului Treiscaunelor.

Constantin Dimian
adm. protopresb.

Cartea consilierului de medicină Dr Müller, apărută deja în a 40-a ediție, care tractează despre

Conturbările în sistemul nervos și secsual

precum și despre vindecarea radicală a lor, se poate procura prin toate librăriile.

Pentru 1 cor. 20 fileri în mărci postale o trimite franco **Curt Röber**, Braunschweig.

[3] 22—38

Metropolia

Românilor ortodoxi din
Ungaria și Transilvania

Studiu istoric despre reînființarea Metropoliei, dimpreună cu o colecțiune de acte. Din însărcinarea Consistoriului metropolitan de **Dr. H. Pușcariu**, archimandrit, vicariu arhiepiscopesc, etc.

Prețul: broș. 6 cor., leg. 7-70, 8.20 și 9.50 cor.

Se poate procura de la **Librăria archidieceșană din Sibiu.**

Frumosul roman

DUȘMĂNIE

de

Vasile E. Moldovan

costă 60 fileri.

Librăria archidieceșană.

La Librăria Tipografiei

Archidieceșane se află de vânzare:

Poesii Postume, de **M. Eminescu**

Prețul: C. 1—

Ziariul unui **Pierde-Vară**, de **George**

Coșbuc „ 2—

Isus Christos cu cuvintele santei

scripturi, de **Dr. Petru Barbu** „ 2-50

trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Cuvinte adevărate, de **N. Iorga** C. 2-50 plus 20 fil. porto postal.

Important pentru fie-care om!

Desfacere totală cu prețul cel mai eștin, numai cu fl. 2-95 o garnitură admirabilă din 14 bucăți prețioase, juvaericele etc.

Important
pentru
fie-care om!

- 1 orologiu de busunariu, anker remontoir de nickel, marca „System Roskopf Patent“, cu capace gravate frumos, regulator precis, 3 ani garanție și cutie.
- 1 Lanț elegant panțerat, suflat sau nickelat dimpreună cu acățător sistem parisian.
- 1 ac de cravată aurit cu imitație de briliante.
- 1 păreche nasturi pentru manșete aurii marca „Garantie“.
- 1 garnitură nasturi (botoni) aurii pentru gulere și pepturi, constând din 5 bucăți.
- 2 inele de aur cu pētră elegantă.
- 1 oglindă de busunar în cutie.

Acestea 14 prețioase și admirabile obiecte dimpreună cu orologiu remontoir anker se predau numai cu 2 fl. 95 cr. prin rambursare sau prin trimiterea înainte a sumei la firma: **Brüder Hurvitz**, casă de esport, **Krakau Stradom 17** (Oesterr.)

Neconvenind a le returna în 8 zile primind banii înapoi fără ca cumpărătorul să fie cu ceva preșcurtat. — Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de juvaericele, se trimit gratis și franco. [61] 7—10

Agenți se caută.

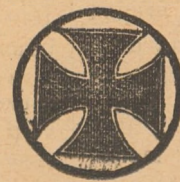
Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bōle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deore-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficiuș oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi [2] 17—

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada **Vadász 42/V** colțul strada **Kálmán**.